

4. Friluftspan, exempel på struktur för dokument

En friluftspan bör bestå av de tre delarna policy (antas av kommunfullmäktige), strategi (antas av kommunstyrelsen) och riktlinjer/åtgärder (antas av respektive nämnd/verksamhetsområde). Detta för att både politik och olika områden av kommunens verksamhet ska dra åt samma håll.

Detta material bygger huvudsakligen på Örnsköldsviks kommuns friluftspan.

1. Policy

Antas av kommunfullmäktige, revideras varannan mandatperiod eller tidigare vid behov.

<p>Policy</p> <p>Utmärkt beskrivning av bakgrund, syfte och mål samt utgångspunkter</p>	<p><i>Syfte och mål</i></p> <p>Policyn är ett förvaltningsövergripande styrdokument som fastställer kommunens centrala vilja med friluftslivet, utgör en grund för förvaltningarnas arbete med friluftsliv och ger stöd i kommunens planering. Målet är att friluftslivsfrågor får en långsiktig, samlad och samverkande hantering.</p> <p><i>Utgångspunkter</i></p> <p>Policyn omfattar hela kommunen. Den övergripande policyn kompletteras av en <i>friluftspolitisk strategi</i> samt <i>riktlinjer för friluftslivsarbetet</i> som anger konkreta åtgärder. Policyn ska visa hur kommunen ställer sig till den nationella friluftspolitiken och avser att arbeta med friluftslivet.</p>
<p>Utvecklingsområden, exempel</p>	<p><i>Friluftsliv för alla</i></p> <p>Människors möjlighet till friluftsliv kan av olika anledningar vara begränsade. Det kan handla om ålder, funktionsnedsättning, kunskaper, kommunikationer, livssituation socialt eller ekonomiskt, deltagande i nätverk och föreningar med och är en tillgänglighetsfråga i vid bemärkelse.</p> <p>Mål att genom planering och förvaltning utjämna skillnader. Vissa grupper kan behöva särskild hänsyn.</p> <p><i>Dialog och samverkan</i></p> <p>Civilsamhället, där arbetar tillsammans för ett gemensamt mål, har för friluftslivet en vikt som knappast kan underskattas.</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialog och samarbete - vid behov formaliserade grupper (t.ex. föreningsråd, samverkan om ett område) - möjligheter att använda områden för friluftsliv behöver säkerställas genom dialog med markägare, privat mark, bolagsmark, statlig mark men även inom kommunens olika förvaltningar <p><i>Hållbarhet och utveckling</i></p> <p>Det är en kommunal angelägenhet att jämka mellan utveckling av tillgång till grönstruktur och andra intressen och, så långt det är möjligt, ge goda förutsättningar till näringslivsutveckling samtidigt som markägarintressen värnas och natur- och friluftsvärden bevaras och utvecklas.</p>

	<p>Hållbar utveckling har tre dimensioner.</p> <p>Social hållbarhet Bygga och upprätthålla sociala strukturer som är långsiktigt stabila och dynamiska samt kan tillgodose grundläggande, mänskliga behov.</p> <p>Ekologisk hållbarhet Vårda och utveckla goda livsmiljöer och anpassa utvecklingen efter vad människor och natur långsiktigt klarar av.</p> <p>Ekonomisk hållbarhet Hushålla med mänskliga och materiella resurser</p>
Uppföljning	<p><i>Årligen</i> Respektive nämnd redovisar i årsbokslutet de åtgärder som genomförts utifrån strategin. Kommunens arbete med friluftsliv utifrån policyn återkopplas årligen i samverkansgrupp.</p> <p><i>Varje mandatperiod</i> Kultur- och fritidsnämnden (motsvarande) ansvarar för att varje mandatperiod sammanställa förvaltningarnas och nämndernas arbete och rapportera till kommunstyrelsen.</p> <p>Varje mandatperiod ska kultur- och fritidsnämndens sammanställning läggas fram till samverkansgrupp för utvärdering av kommunens arbete.'</p>
Revidering	<p>Policy är generell och långsiktig målsättning. En policy bör kunna gälla i två mandatperioder men kan vid behov uppdateras tidigare.</p>

2. Strategi

Antas av kommunstyrelsen, följs upp och revideras varannan mandatperiod eller vid behov.

<p>Syfte och mål</p>	<p>Friluftspolitiska strategin är ett styrdokument som bryter ned friluftspolitiska policyn i ett antal konkreta steg för att uppfylla dess intentioner.</p> <p>Strategin är en grund för förvaltningarnas arbete med friluftsliv och ger tillsammans med policy stöd i kommunens planering. Målet är att friluftsfrågor får en långsiktig, samlad och samverkande hantering.</p>
<p>Utgångspunkter</p>	<p>Definitioner, geografiskt område, organisation, nationella politikområden.</p>
<p>Preciseringar</p>	<p>Här kan utvecklingsområdenas målsättningar återges med konkretiseringar av vad det innebär verksamhetsmässigt.</p> <p>I detta exempel är områdena (se ovan)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Friluftsliv för alla - Dialog och samverkan - Hållbarhet och utveckling
<p>Planering och uppföljning varje verksamhetsår</p>	<p>Respektive nämnd prioriterar och arbetar in strategin i den årliga planeringen och redovisar genomförda åtgärder i årsbokslut.</p> <p>Prioriteringar och samordning behöver ske i en verksamhetsövergripande grupp för att personella, ekonomiska och fysiska resurser ska kunna användas effektivt.</p> <p>Återkoppling med organisationer och verksamheter andra än kommunens egna bör ske i samverkansgrupp.</p>
<p>Uppföljning varje mandatperiod</p>	<p>Ansvarig nämnd, till exempel kultur och fritidsnämnden, bör varje mandatperiod sammanställa förvaltningarnas och nämndernas arbete med friluftsliv utifrån strategi och policy samt rapportera till kommunstyrelsen.</p> <p>Varje mandatperiod ska kultur- och fritidsnämndens sammanställning läggas fram till extern referensgrupp för utvärdering av kommunens arbete</p>
<p>Revidering</p>	<p>Strategier gäller för två mandatperioder från antagandet men kan aktualiseras tidigare. Nämnderna ansvarar för strategierna och kan göra revideringar av dessa under förutsättning att de svarar mot övergripande policy.</p> <p>Strategier bör betraktas som ett levande material som ska följa samhällsutvecklingen, aktuell forskning och rådande förutsättningar för friluftslivet med dess aktörer.</p>

3. Riktlinjer/åtgärder

Tas fram av respektive nämnd med strategier som underlag. Antas av förvaltningschefsgruppen.

Följs upp och revideras årligen.

<p>Syfte och mål</p>	<p>Riktlinjerna är en bruttolista över viktiga åtgärder och är en grund för förvaltningarnas prioriteringar och arbete med friluftsliv.</p> <p>Målet är att friluftsföråklåglor får en långsiktig, samlad och samverkande hantering.</p>
<p>Utgångspunkter</p>	<p>Ansaret för politikområdet friluftsliv ligger på en förvaltning/nämnd, till exempel kultur- och fritidsnämnden, men det faktiska arbetet spänner över flera av en kommuns verksamheter.</p> <p>Ett verksamhetsövergripande friluftslivsarbete behöver grundas på beslut i kommunstyrelsen och helst också på beslut i kommunfullmäktige och bygga på en kontinuerlig dialog i en verksamhetsövergripande grupp.</p>
<p>Preciseringar</p>	<p>Dokumentet "Riktlinjer och åtgärder" ska innehålla precisering av de i strategin formulerade preciseringarna av utvecklingsområdena antagna i policyn.</p>
<p>Uppföljning</p>	<p>Respektive förvaltning/nämnd prioriterar och arbetar in strategin i den årliga planeringen och redovisar i årsbokslutet de åtgärder i riktlinjerna som genomförts utifrån strategin.</p> <p>Prioritering och samordning sker i den gemensamma arbetsgruppen för att ekonomiska och personella resurser ska användas effektivt.</p> <p>Den förvaltning/nämnd som har övergripande ansvar sammanställer varje mandatperiod förvaltningarnas och nämndernas arbete med friluftsliv utifrån strategi och policy för rapportering till kommunstyrelsen.</p>
<p>Revidering</p>	<p>Riktlinjer/åtgärder gäller för två mandatperioder men kan aktualiseras tidigare. Förvaltning/nämnd kan göra tillägg och förändringar så länge de följer strategi och policy.</p>